

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ

Ημερίδα με θέμα: «Ορθόδοξη Ιεραποστολή και σύγχρονα θρησκευάματα»
13 Μαΐου 2012

Επιμέλεια: Μ. Γκουτζιούδης, Λέκτορας ΑΠΘ

Η ημερίδα για το διαθρησκευτικό διάλογο οργανώθηκε από το Τμήμα Θεολογίας του ΑΠΘ και τη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού της Βοστώνης των ΗΠΑ με την ευγενική χορηγία της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ανδρών Θεσσαλονίκης (ΦΑΑΘ).

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος μόλις ενημερώθηκε από τον Μητροπολίτη Προύσης κ. Ελπιδοφόρο το θέμα της ημερίδας απέστειλε ηλεκτρονικά μήνυμα ευλογίας για την επιτυχία της, το οποίο και διαβάστηκε κατά την έναρξη της απογευματινής συνεδρίας από τον καθηγητή του ΑΠΘ κ. Πέτρο Βασιλειάδη.

Οι πρωινές συνεδρίες έλαβαν χώρα στο κτήριο της Θεολογικής Σχολής, ενώ οι απογευματινές φιλοξενήθηκαν στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΦΑΑΘ στο κέντρο της πόλης (Αγίας Σοφίας 38, στον 4ο όροφο).

Η ημερίδα άρχισε με μικρή καθυστέρηση στις 10.30 το πρωί στο Β΄ αμφιθέατρο της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ με τους καθιερωμένους χαιρετισμούς.

Πρώτος στη σειρά ο Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος και στη συνέχεια η καθηγήτρια της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ Δήμητρα Κούκουρα μετέφρασε και διάβασε τον χαιρετισμό του Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής του Τιμίου Σταυρού της Βοστώνης π. Θωμά Φιτζέραλντ.

Αμέσως μετά ακολούθησαν οι χαιρετισμοί του Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ καθηγητή Χρυσόστομου Σταμούλη και κατόπιν της Διευθύντριας του Τομέα Βιβλικής Γραμματείας και Θρησκευολογίας αν. καθηγήτριας Άννας Κόλτσιου-Νικήτα.

Εκ μέρους της ΦΑΑΘ χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος της, καθηγητής ιατρικής Θεόδωρος Δαρδαβέσης. Στη συνέχεια το λόγο πήρε ο καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας Πέτρος Βασιλειάδης και έκανε μια σύντομη εισαγωγή στο θέμα της ημερίδας.

Ας σημειωθεί εδώ ότι το υποχρεωτικό για τους φοιτητές μάθημα του διαθρησκειακού διαλόγου στο ΣΤ΄ εξάμηνο σπουδών διδάσκουν από κοινού ο καθηγητής Πέτρος Βασιλειάδης και η επίκ. καθηγήτρια του Τμήματος Θεολογίας Αγγελική Ζιάκα εδώ και αρκετά χρόνια.

Ο κ. Βασιλειάδης τόνισε ότι ο διαθρησκειακός διάλογος εμφανίζεται στις μέρες μας ως αδήριτη αναγκαιότητα τόσο σε αυστηρά επιστημονικό, όσο και σε πολιτικό, κοινωνικό, θεολογικό, αλλά σχετικά πρόσφατα και σε ιεραποστολικό επίπεδο.

Αν όμως η αναγκαιότητα αυτή – ιδιαίτερα μετά την 11η του Σεπτεμβρίου του 2001 και τον αλήστου μνήμης αψυχολόγητο πόλεμο κατά της τρομοκρατίας – παρουσιάζεται σε πολιτικό και κοινωνικό κυρίως επίπεδο ως αυτονόητη, δεν συμβαίνει το ίδιο είτε ο καθηγητής και με την αποδοχή του σε θεολογικό, αυστηρά επιστημονικό, και κυρίως ιεραποστολικό επίπεδο.

Ιδιαίτερα στον χώρο της χριστιανικής ιεραποστολής, αλλά και τον θεολογικό διάλογο σε διαχριστιανικό επίπεδο, συνάντησε από την πρώτη κιόλας στιγμή τεράστιες αντιδράσεις (βλέπε το πλήρες κείμενο στο ιστολόγιο Θεολογικά Δρώμενα: <http://blogs.auth.gr/moschosg/> με τίτλο «ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ»).

Η πρωινή συνεδρία άρχισε υπό την προεδρία του Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής κ. Μιχαήλ Τρίτου.

Ο π. Εμμανουήλ Κλάψης, καθηγητής του Τιμίου Σταυρού εισηγήθηκε το θέμα «Προς μία θεολογία των θρησκειών».

Στην παρουσίαση τονίσθηκε η ανάγκη ενεργής παρουσίας και συμμετοχής της Ορθοδοξίας στη κοινωνία των πολιτών και ιδιαίτερα στο διάλογο με τις άλλες θρησκείες.

Η συμμετοχή της Ορθοδοξίας στους διαλόγους θα πρέπει να έχει θεολογικό υπόβαθρο κατά τον π. Εμμανουήλ και να μην αποτελεί απλά μία πολιτική σκοπιμότητα.

Η διαμόρφωση της μαρτυρίας της Ορθοδοξίας στην κοινωνία των πολιτών απαιτεί ένα νέο κώδικα επικοινωνίας που ενώ βασίζεται στη καθολικότητα της αλήθειας του Ευαγγελίου διαλέγεται με σεβασμό για την ετερότητα και την πνευματική παράδοση των άλλων. Η Εκκλησία σαν σώμα Χριστού και ναός του Αγίου Πνεύματος εμπεριέχει τη καθολικότητα της αγάπης του Θεού που διαχέεται χαρισματικά πέραν των κανονικών ορίων της Εκκλησίας.

Στην ομιλία του ο εισηγητής τόνισε ότι μέσα στα πλαίσια του διαλόγου αναπτύσσονται σχέσεις ζωής και οι αναγκαίες προϋποθέσεις για συνεργασία και κοινή δράση για την εμπέδωση της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της ελευθερίας που βοηθούν στη συνύπαρξη των θρησκειών και άλλων πολιτισμικών κοινοτήτων στην ανυπέρβλητη ετερότητα της αλλά και στη βαθιά της υπαρξιακή σχέση σαν μέτοχοι της αγάπης του Θεού.

Ακολούθησε η εισήγηση του καθηγητή του ΑΠΘ Γεώργιου Μαρτζέλου με θέμα «Η Ορθοδοξία στους σύγχρονους διαθρησκειακούς διαλόγους».

Με αναφορά σε ενδεικτικές περιπτώσεις μεγάλων πατέρων της Εκκλησίας, όπως ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός και ο Γρηγόριος ο Παλαμάς, οι οποίοι αντιμετώπισαν στο έργο τους το ζήτημα της συμβίωσης των χριστιανών και των μουσουλμάνων, ο κ. Μαρτζέλος τόνισε ότι από τα μέσα του 20ου αι. η ανάγκη του διαθρησκειακού διαλόγου έγινε περισσότερο αισθητή και επίσης ότι είναι απαραίτητη η συνεργασία των θρησκευτικών ηγετών για να μη μεταβάλλεται η θρησκεία σε όργανο πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Το πνεύμα απέναντι στο διαθρησκειακό διάλογο άλλαξε αρχικά στη Ρωμαιοκαθολική εκκλησία μετά τη Β΄ Βατικανή Σύνοδο και αυτό επηρέασε το ΠΣΕ.

Ο ομιλητής έκανε σύντομη αναφορά σε όλες τις διαθρησκειακές συναντήσεις, οι οποίες αποτέλεσαν σταθμό στην ιστορία του διαθρησκειακού διαλόγου και αναδείχθηκε η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου σε αυτόν.

Αξίζει να σημειωθεί η παρατήρηση του κ. Μαρτζέλου ότι ο θρησκευτικός φανατισμός είναι ασυμβίβαστος όχι μόνο με τον Χριστιανισμό αλλά και με το πνεύμα του Ισλάμ.

Αναφέρθηκε επίσης ότι ένας αριθμός κληρικών και λαϊκών εντός της Εκκλησίας της Ελλάδος αντιδρά στο έργο του διαθρησκειακού διαλόγου με το φόβο ότι αυτός οδηγεί σε θρησκευτικό συγκρητισμό. Ένα από τα σημαντικότερα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η εισήγηση είναι το γεγονός ότι κρίνεται αδιανόητο η Ορθοδοξία να εγκλωβιστεί στον εαυτό της.

Αυτό θα ήταν άρνηση της αποστολής της στον κόσμο.

Η μεσημβρινή συνεδρία λόγω τροποποίησης του προγράμματος της ημερίδας μεταφέρθηκε στις 18.30 το απόγευμα και έλαβε χώρα στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΦΑΑΘ υπό την προεδρία του Προέδρου της και καθηγητή της ιατρικής, κ. Θεόδωρου Δαρδαβέση.

Ομιλητές ήταν οι δύο θρησκευολόγοι του Τμήματος Θεολογίας. Λίγο νωρίτερα ο καθηγητής Βασιλειάδης ανέγνωσε το μήνυμα με την ευλογία του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου για την επιτυχία της ημερίδας που του είχε σταλεί μερικά λεπτά πριν. Ο καθηγητής του ΑΠΘ Παναγιώτης Παχής εισηγήθηκε το θέμα «Ο Διαθρησκειακός Διάλογος.

Μια θρησκευολογική προσέγγιση». Ο ομιλητής έκανε μια αρχική αναφορά στον πλουραλισμό της εποχής και την παγκοσμιοποίηση.

Ο κ. Παχής παρατήρησε επίσης ότι με το άνοιγμα των συνόρων δημιουργήθηκε ένα μωσαϊκό ανομοιογένειας των ανθρώπινων πληθυσμών και δημιουργήθηκαν επίσης οι λεγόμενες ανοικτές κοινωνίες.

Ο φόβος αποτελεί πρόβλημα για την ιδιαιτερότητα του άλλου και θα πρέπει να κυριαρχήσει ένα πνεύμα διαλόγου ανάμεσα στις θρησκείες.

Ο καθηγητής πρότεινε τη συνέχιση των συναντήσεων για την πρόληψη συγκρούσεων αλλά και για την προσπάθεια μιας ειρηνικής και απρόσκοπτης συνύπαρξης. Αντίθετα τονίστηκε ότι η τρομοκρατία και ο εθνικισμός είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια.

Στόχος θα πρέπει να είναι η σωστή προσέγγιση της διαφορετικότητας σε διάφορα περιβάλλοντα και να μην ισχύει η αρχή εμείς είμαστε οι πολιτισμένοι και οι άλλοι είναι οι απολίτιστοι. Επιβάλλεται να τηρούνται οι αρχές του αμοιβαίου σεβασμού.

Ο κ. Παχής έκλεισε την ομιλία του με τη διαπίστωση ότι οι θρησκείες μπορούν να δράσουν στο δημόσιο χώρο αρκεί να προσαρμοστούν στις σύγχρονες ανάγκες.

Ακολούθησε αμέσως η εισήγηση της επίκ. καθηγήτριας του ΑΠΘ Αγγελικής Ζιάκα, η οποία μίλησε με θέμα «Η ελληνική θρησκευολογική έρευνα και η συμβολή της στον διαθρησκειακό διάλογο». Η συμβολή της θρησκευολογίας, της μελέτης δηλαδή των άλλων θρησκειών, στους διαθρησκειακούς διαλόγους είναι αδιαμφισβήτητη είπε η κ. Ζιάκα.

Οδηγεί στην επιστημονική και κατά το δυνατόν αντικειμενική γνώση του άλλου, προάγει τις επιστημονικές επικοινωνίες με ερευνητές από τον παγκόσμιο χώρο που έχουν συναφείς επιστημονικές ενασχολήσεις και αναζητήσεις, και φέρνει κοντά επιστήμονες, πνευματικούς ηγέτες αλλά και πιστούς των υπό εξέταση θρησκειών, ανοίγοντας έτσι την εκατέρωθεν οπτική αντίληψη για τον θρησκευτικώς και πολιτισμικώς άλλον.

Στην εισήγησή της η ομιλήτρια έδωσε μια σύντομη έκθεση της ελληνικής θρησκευολογικής έρευνας, η οποία καλύπτει την θρησκευτική εμπειρία της ανθρωπότητας από την αρχαία εποχή έως της μέρες της. Η εισήγηση της κ. Ζιάκα εστίασε το ενδιαφέρον στους ακαδημαϊκούς διαθρησκειακούς διαλόγους, ιδιαίτερα με το Ισλάμ, διότι το Ισλάμ είναι άμεσος γείτονας, αλλά και τον Ιουδαϊσμό, την απαρχή των μονοθεϊστικών βιβλικών θρησκειών.

Την κατακλείδα της εισήγησης αποτέλεσε ο στοχασμός και η έκθεση των βασικών προβληματισμών σχετικώς με της σημερινές προκλήσεις και δυσκολίες των διαθρησκειακών διαλόγων, και της δυνατότητας επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ ορθόδοξης συστηματικής θεολογίας και θρησκευολογίας.

Η επόμενη συνεδρία άρχισε υπό την προεδρία του καθηγητή Πέτρου Βασιλειάδη, ο οποίος αντικατέστησε για λίγο τον καθηγητή Χρυσόστομο Σταμούλη (πρόεδρο της συνεδρίας σύμφωνα με το πρόγραμμα) λόγω μικρής καθυστέρησης του δεύτερου να έρθει στην αίθουσα τελετών της ΦΑΑΘ.

Πρώτος ο επίκ. καθηγητής του ΑΠΘ Στυλιανός Τσομπανίδης μίλησε με θέμα «Οι κοινωνικές και οικονομικές παράμετροι του Διαθρησκειακού Διαλόγου».

Ο κ. Τσομπανίδης σημείωσε αρχικά ότι αν υπάρχουν σημεία ελπίδας για έναν «πολιτισμό ζωής» για όλους με δίκαιες σχέσεις, επιβάλλεται ο διάλογος και η συνεργασία των θρησκειών. Επειδή η θρησκεία είναι αμφίσημο πνευματικό-κοινωνικό μέγεθος το ζητούμενο σήμερα είναι πώς θα ενισχυθούν οι όψεις της θρησκευτικής προοπτικής που δίνουν έμφαση στην ανθρώπινη αλληλεγγύη, στη μη βία και στο σεβασμό των άλλων. Ο διάλογος μπορεί να συμβάλει ώστε να αποδεσμευτούν οι δυνάμεις της δικαιοσύνης και της

ειρήνης που βρίσκονται στο υγιές θρησκευτικό βίωμα και στις αυθεντικές πηγές της πίστης και της σοφίας των θρησκειών.

Έτσι οι θρησκείες, συνέχισε ο ομιλητής, θα αποκτήσουν την ικανότητα να βοηθήσουν να αντιστραφεί η σημερινή διαστροφή και να γίνει η οικονομία θεραπευαίνιδα του ανθρώπου και η παγκοσμιοποίηση πιο δίκαιη.

Η χριστιανική οικουμενική κίνηση θα χαρακτηρίσει το διαθρησκειακό διάλογο ως προτεραιότητά της στον 21ο αιώνα. Το Π.Σ.Ε δηλώνει ότι ο διαθρησκειακός διάλογος δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά τρέφεται από την ελπίδα ότι είναι δυνατό να οικοδομηθεί μια ανθρώπινη κοινωνία, η οποία θα ζει με δικαιοσύνη και ειρήνη.

Η θεώρηση του διαλόγου γίνεται μέσα σε συγκεκριμένη συνάφεια.

Από τα τέλη της δεκαετίας του '90 το Π.Σ.Ε., ο Παγκόσμιος Σύνδεσμος Μεταρρυθμισμένων Εκκλησιών (WARC) και η Παγκόσμια Λουθηρανική Ομοσπονδία (LWF) συμμετέχουν σε μια «δεσμευτική διαδικασία αναγνώρισης, ανάλυσης και ομολογίας της πίστης σχετικά με την οικονομική αδικία και την οικολογική καταστροφή».

Όλες οι προσπάθειες θα ενταχθούν στην ευρύτερη διαδικασία της «AGAPE», (=Alternative Globalization Addressing People and Earth), καθώς επίσης και στο πλαίσιο της «Δεκαετίας για την υπέρβαση της βίας» και στην κοινή αναζήτηση για μια «δίκαιη ειρήνη».

Σε όλα τα οικουμενικά κείμενα οι Εκκλησίες φαίνεται να έχουν συνειδητοποιήσει ότι ο αγώνας τους με λόγο και έργο μπορεί να διεξαχθεί με επιτυχία μόνο με την οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλες θρησκευτικές κοινότητες, κοινωνικά κινήματα και με όλους τους ανθρώπους καλής θελήσεως.

Παρ' όλους τους δισταγμούς και τις αντιρρήσεις που είχαν εκφραστεί από μέλη της, η Ορθοδοξία δεν προσήλθε απλώς στο διαθρησκειακό διάλογο, αλλά τον προήγαγε.

Συμφώνησε να τεθεί ο διάλογος ενώπιον των προκλήσεων των καιρών μας και δήλωσε ότι αυτός είναι έμπρακτη άσκηση της εντολής της χριστιανικής αγάπης και της ευχής της Θ. Λειτουργίας «υπέρ της των πάντων ενώσεως».

Με βάση Πανορθόδοξες αποφάσεις θα απευθύνει πρόσκληση για διαχριστιανική, διαθρησκειακή και πανανθρώπινη συνεργασία προκειμένου να γίνουν αποφασιστικά βήματα για την καταπολέμηση των αιτίων κάθε μορφής βίας και για την προώθηση δίκαιης ειρήνης στην αγορά, στην κοινότητα, μεταξύ των λαών και με τη γη.

Ακολούθησε η εισήγηση του Δρ. Θεολογίας του ΑΠΘ Κώστα Μυγδάλη με θέμα «Πολιτικές πρωτοβουλίες της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας που συμβάλουν στην διαθρησκειακή συνεννόηση».

Ο ομιλητής περιέγραψε τις πρωτοβουλίες τις οποίες έχει αναλάβει η Δ.Σ.Ο., επεσήμανε τα προβλήματα (πολιτικά εκκλησιαστικά αλλά και κοινωνικού επιπέδου) που τυχόν συναντώνται στην θετική εξέλιξη αυτών των πρωτοβουλιών και ποιό μπορεί να είναι το μέλλον τους.

Τέλος, αναφέρθηκαν εντυπώσεις που είχε αποκομίσει ο ίδιος ο ομιλητής πάνω στο θέμα της θρησκευτικής συνεργασίας, μέσα από την θέση του συμβούλου σε μια 19χρονη πορεία της Δ.Σ.Ο.

Τρίτος ομιλητής ήταν ο καθηγητής του ΑΠΘ Ιωάννης Πέτρου, ο οποίος εισηγήθηκε το θέμα «Θρησκείες και Διαθρησκειακός Διάλογος».

Κοινωνιολογική προσέγγιση». Με τη συνδρομή των διαφανειών σε μορφή Powerpoint ο καθηγητής της κοινωνιολογίας του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ κατέθεσε ορισμένες εύστοχες επισημάνσεις σχετικά με το θέμα της ημερίδας.

Σχετικά με την σημερινή κατάσταση του κόσμου ο κ. Πέτρου σημείωσε την κατάλυση του παγκόσμιου διπολισμού, τον πολιτιστικό πλουραλισμό, την παγκοσμιοποίηση και τις μεταναστεύσεις, τον θρησκευτικό πλουραλισμό σε τοπικό επίπεδο, το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας, το χωρισμό της πολιτικής από τη θρησκεία και τις θρησκευτικές αξιώσεις.

Σχετικά με το ζήτημα της διαπολιτισμικής επικοινωνίας παρουσιάστηκαν επίσης ζητήματα όπως: το αίτημα της ειρηνικής συνύπαρξης των θρησκειών, το γεγονός ότι διάλογος δεν σημαίνει αποδοχή των απόψεων του άλλου, την αναγκαία προσαρμογή από μέρους των μεταναστών και την υπέρβαση των στερεότυπων και των προκαταλήψεων.

Ως προς το θέμα της συνεργασίας των θρησκειών ο κ. Πέτρου τόνισε πόσο αναγκαία είναι αυτή και κατόπιν αναφέρθηκε στο θέμα της θρησκείας και των προβλημάτων της κοινωνίας.

Εδώ ειπώθηκε ότι οι θρησκείες δεν έχουν αυτονόητα κοινωνικό έργο, αλλά πρέπει να το επιδιώκουν και να καταδικάζουν επίσης τον φονταμενταλισμό και κάθε ακρότητα.

Τέλος, σχετικά με τον θρησκευτικό πλουραλισμό και την ενασχόληση με τη σπουδή της θρησκείας σημειώθηκε ότι πρέπει να απαντηθεί το ερώτημα αν το ενδιαφέρον στρέφεται στον άνθρωπο ή στον θεσμικό ρόλο των θρησκειών. Στη συνέχεια έγινε έντονη και άκρως ενδιαφέρουσα συζήτηση.

Η τελευταία συνεδρία της ημερίδας δεν πραγματοποιήθηκε λόγω της έκτακτης μεσημεριανής διακοπής.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα ο δρ. Θεολογίας του ΑΠΘ Νίκος Δημητριάδης θα εισηγούνται το θέμα «Η Ορθόδοξη συμβολή στη θεμελίωση του θεμιτού του Διαθρησκειακού διαλόγου στην παγκόσμια χριστιανική ιεραποστολή».

Παραθέτουμε εδώ μια μικρή περίληψη της εισήγησης που μας έστειλε ο ίδιος. «Η έννοια του διαθρησκειακού διαλόγου συνδέεται πολύ στενά με την ιεραποστολή ιδιαίτερα όταν προκύπτει το θέμα της βαθύτερης κατανόησης των μη χριστιανικών θρησκειών.

Το θέμα αυτό πέρασε από διάφορα στάδια στα πλαίσια της οικουμενικής κίνησης για να βρεθεί τα τελευταία χρόνια στις πρώτες θέσεις της οικουμενικής ατζέντας. Η ορθόδοξη συμβολή στη θεμελίωση του διαλόγου είναι σημαντικότερη. Πρόκειται για μια ιεραποστολική έκφραση που προβάλλει την χριστιανική αλήθεια ως μαρτυρία, ως δικαίωμα και ως χρέος με την ταυτόχρονη συνεχή και ειλικρινή αυτοκριτική».

Η τελευταία εισήγηση του καθηγητή του ΑΠΘ Πέτρου Βασιλειάδη με θέμα «Χριστιανική Ιεραποστολή-Περιβάλλον-Διαθρησκειακός Διάλογος» δεν έγινε επίσης.

Τον τελευταίο λόγο της ημερίδας είχε, όπως ήταν αναμενόμενο, ο πατριάρχης του διαθρησκειακού διαλόγου, ο ομότιμος καθηγητής θρησκευολογίας του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ κ. Γρηγόριος Ζιάκας, ο οποίος είχε ξεκινήσει πριν μερικά χρόνια τη συνδιδασκαλία του μαθήματος του διαθρησκειακού διαλόγου μαζί με τον καθηγητή Βασιλειάδη.

Ο κ. Ζιάκας έκανε σύντομες παρατηρήσεις καθώς ο χρόνος είχε παρέλθει κατά πολύ, στηριζόμενος στην πολυετή εμπειρία του.

Ως συμπέρασμα των όσων ακούστηκαν σε όλη τη διάρκεια της ημέρας επιλέξαμε να παρατεθεί μια σύντομη παράγραφος από την εισαγωγική ομιλία του καθηγητή Πέτρου Βασιλειάδη.

«Η ημερίδα αποτελεί την απαρχή ενός δεκαπενθήμερου σεμιναρίου μεταπτυχιακού επιπέδου, το οποίο έχουν προγραμματίσει από κοινού η Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού και το τμήμα Θεολογίας του ΑΠΘ, με στόχο την Ορθόδοξη θεολογική πρόταση στο πρόβλημα της ύπαρξης και υπεύθυνης αντιμετώπισης των σύγχρονων ζωντανών θρησκευμάτων.

Ευελπιστούμε ότι τόσο οι επιστημονικές απόψεις που κατατέθηκαν με τις εισηγήσεις, όσο οι κάθε μορφής παρεμβάσεις των συναδέλφων, θα βοηθήσουν στην αποκρυστάλλωση των θεολογικών θέσεων που οφείλει να καταθέσει η ακαδημαϊκή θεολογία στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας».

Πηγή: <http://www.romfea.gr/diafora-ekklisiastika/12516-imerida-me-thema-tin-ierapostoli>